

GRAU EN MITJANS AUDIOVISUALS

104825 - PRÀCTIQUES RADIOFÒNIQUES

Informació general

- Tipus d'assignatura : Optativa
- Coordinador : Rafael Suárez Gómez
- Curs: Quart
- Trimestre: Anual
- Crèdits: 6
- Professorat:
 - Daniel Torras Segura <dtorras@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català

L'assignatura es realitza en petits grups que poden tenir l'atenció idiomàtica personalitzada.

Competències que es treballen

Específica

- E15_Dimensionar i gestionar recursos humans, tècnics i econòmics necessaris pel desenvolupament d'un projecte audiovisual o multimèdia optimitzant temps, costos i qualitat
- E17_Redactar peces periodístiques de diferents gèneres amb els seus sistemes de titular i expressar-se correctament tant de forma escrita com oral
- E18_Analitzar les estructures, els continguts i els estils de programació televisiva i radiofònica atenent a les característiques tècniques de la seva realització. Idear, produir i realitzar programes per a la televisió i ràdio en la part tècnica: sala de realització o control de ràdio, respectivament

Bàsiques i Generals

- G4_ Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Transversal

- T2_ Que els estudiants tinguin capacitat per treballar com a membres d'un equip interdisciplinari ja sigui com a un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos tenint en compte els recursos disponibles

Descripció

Pràctiques Radiofòniques és un curs totalment pràctic on els alumnes dissenyen, produeixen, realitzen i fan la redacció i locució d'un programa de ràdio emès en una emissora real per a la seva audiència durant un any.

Al llarg de tres trimestres, els alumnes, en grups de 3, 4 o 5, s'encarreguen de mantenir a la graella radiofònica una producció pròpia de forma estable, amb la tutela i ajuda del professor. En aquest sentit, es posen en pràctica i s'amplien tots els coneixements adquirits en introduccions anteriors al medi radiofònic.

Aquesta assignatura disposa de recursos metodològics i digitals per fer possible la seva continuïtat en modalitat no presencial en el cas de ser necessari per motius relacionats amb la Covid-19. D'aquesta forma s'assegurarà l'assoliment dels mateixos coneixements i competències que s'especifiquen en aquest pla docent.

Resultats d'aprenentatge

En acabar l'assignatura l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:

RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.

RA2 Gestionar un arxiu radiofònic.

RA3 Utilitzar la veu, el silenci, els efectes sonors i la música en un espai radiofònic.

RA4 Emprar els components físics per a poder fer i emetre ràdio.

RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic.

--

RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.

RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.

RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives.

RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic.

RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.

RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic.

RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic.

Metodologia de treball

Curs 100 % pràctic. L'alumne treballa en grup des del primer dia a l'estudi de ràdio i al Consell de Redacció dissenyant, produint i realitzant el seu espai radiofònic que s'emetrà per FM i ràdio *online* en diferents plataformes.

Mitjançant classes magistrals participatives i activitats a l'aula s'orienta la producció radiofònica que es realitza en grup. S'incentiva la interacció entre grups i l'anàlisi crítica sobre la pròpia producció, les produccions dels altres i sobre el context de recepció. Es realitza la recollida de dades de l'audiència real de cada proposta i la valoració dels aspectes del programa radiofònic que funcionen i aquells que no. Es conviden a professionals del medi radiofònic per què complementin la formació en àrees especialitzades i necessàries per a la producció i emissió del programa.

La dedicació de Pràctiques Radiofòniques, segons el tipus d'activitats, és:

En grup gran: 23h

Activitats dirigides: 26h

Aprenentatge autònom: 101h

Total d'hores: 150h distribuïdes en 3 trimestres.

Aquest curs, a causa de la situació generada per la COVID, potser algunes de les sessions de grup gran es faran en format híbrid: presencial i en línia (via *streaming*). Això permetria que els estudiants puguin anar rotativament a les classes presencials, respectant el màxim d'estudiants per aula que imposen les mesures de distanciament. Quan no els toqui sessió presencial podran seguir la classe en línia des de casa.

Pel que fa a les sessions de pràctiques a espais més reduïts (com laboratoris, estudis o plató), si s'escau es treballarà simultàniament en diversos espais per tal de garantir que es compleixen les condicions establertes pels protocols de seguretat.

Continguts

El curs, amb un treball pràctic constant, tracta els següents blocs de continguts:

Contingut 1: El disseny del format i l'estructura radiofònica	Dedicació: 12h	Grup gran/ teoria: 2h Activitats dirigides: 4h Aprenentatge autònom: 6h
--	----------------	---

Descripció	Es treballen els factors a tenir en compte a l'hora de dissenyar un nou programa de ràdio. Aplicació del coneixement dels formats radiofònics i la seva organització.
Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>

Contingut 2: L'equip i els rols professionals a la ràdio	Dedicació: 10h	Grup gran/ teoria: 1h Activitats dirigides: 3h Aprenentatge autònom: 6h
Descripció	Distribució de les diferents tasques necessàries per a emetre un programa. Tècniques de coordinació i treball en equip. Consell de redacció.	
Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>	

Contingut 3: Omplim de continguts el nostre programa	Dedicació: 68h	Grup gran/ teoria: 8h Activitats dirigides: 10h Aprenentatge autònom: 50h
Descripció	Pràctica de tècniques de producció, redacció i cita radiofònica per tal de crear una edició regular d'un espai de ràdio.	
Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>	

Contingut 4: El procés tècnic de realització i emissió	Dedicació: 35h	Grup gran/ teoria: 4h Activitats dirigides: 7h Aprenentatge autònom: 24h
Descripció	Es treballen els processos de creació de recursos sonors radiofònics. Es realitzen totes les fases d'emissió en directe i enregistrada per a diferents espais de la graella de ràdio.	
Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>	

Contingut 5: La Ràdio IP	Dedicació: 13h	Grup gran/ teoria: 4h Activitats dirigides: 0h Aprentatge autònom: 9h
Descripció	Es realitzen els processos d'emissió de ràdio <i>online</i> . S'ajusten els paràmetres de l'automatització de l'emissió.	
Activitats vinculades	Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup. Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica. Activitat 3: Prova sobre els continguts. Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica. Activitat 5: Activitats a l'aula.	

Contingut 6: Promoció i difusió de l'espai radiofònic	Dedicació: 12h	Grup gran/ teoria: 4h Activitats dirigides: 2h Aprentatge autònom: 6h
Descripció	Es creen campanyes de difusió i promoció de la ràdio i dels programes radiofònics en particular.	
Activitats vinculades	Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup. Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica. Activitat 3: Prova sobre els continguts. Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica. Activitat 5: Activitats a l'aula.	

Activitats d'aprenentatge

Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup (Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6)	Dedicació: 67h	Activitats dirigides: 7h Aprentatge autònom: 60h
Descripció general	En grups de 3, 4 o 5 persones es realitza el disseny, producció, realització, redacció i emissió real d'un espai radiofònic al llarg de tres trimestres. Es col·labora en tasques de coordinació i promoció del mateix programa i de l'emissora.	
Material de suport	Bibliografia bàsica i complementària.	
Lliurable i vincles amb l'avaluació	S'ha de lliurar una mostra enregistrada de diferents edicions del programa i un informe de seguiment. 30% de la nota de l'avaluació final.	

Objectius específics	<p>En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:</p> <p>RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.</p> <p>RA2 Gestionar un arxiu radiofònic.</p> <p>RA3 Utilitzar la veu, el silenci, els efectes sonors i la música en un espai radiofònic.</p> <p>RA4 Emprar els components físics per a poder fer i emetre ràdio.</p> <p>RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic.</p> <p>RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.</p> <p>RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.</p> <p>RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives.</p> <p>RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic.</p> <p>RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.</p> <p>RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic.</p> <p>RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic.</p> <p>Competències:</p> <p>E15, E17, E18, G4 i T2</p>
----------------------	--

Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica (Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6)	Dedicació: 12h	Activitats dirigides: 9h Aprenentatge autònom: 3h
Descripció general	Individualment, realitzar una anàlisi sobre l'adequació del format i continguts a l'estructura de la ràdio i l'entorn social receptor. Reflexionar en un informe sobre noves solucions, idees creatives i eines innovadores per incidir en la situació de recepció radiofònica.	
Material de suport	Plantilla de l'activitat. Bibliografia bàsica i complementària.	
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar l'anàlisi i reflexió. 10% de la nota de l'avaluació final.	
Objectius específics	<p>En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:</p> <p>RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.</p> <p>RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.</p> <p>RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.</p> <p>RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.</p> <p>Competències:</p> <p>E17, E18, G4</p>	

Activitat 3: Prova sobre els continguts (Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6)	Dedicació: 23h	Activitats dirigides: 0h Aprenentatge autònom: 23h
Descripció general	Individualment, realitzar una prova teòrica per avaluar l'assimilació dels continguts de l'assignatura.	

Material de suport	Enunciat de la prova. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	El full de respostes. La prova compta un 20% sobre la nota final de curs.
Objectius específics	En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de: RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic. RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor. RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora. RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació. RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic. RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic. Competències: E17, E18, G4

Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica (Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6)	Dedicació:10h	Activitats dirigides: 5h Aprentatge autònom: 5h
Descripció general	En grup, realitzar una anàlisi crítica sobre l'estratègia i evolució de les produccions radiofòniques dels altres grups. Detectar punts forts i punts a millorar i oferir solucions per optimitzar el producte radiofònic. Presentar l'anàlisi a classe.	
Material de suport	Enunciat de l'activitat. Bibliografia bàsica i complementària.	
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar l'anàlisi. 20% de la nota final.	
Objectius específics	En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de: RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic. RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic. RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor. RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora. RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives. RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic. RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació. RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic. Competències: E15, E17, E18, G4 i T2	

Activitat 5: Activitats a l'aula (Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6)	Dedicació:15h	Activitats dirigides: 5h Aprentatge autònom: 10h
---	---------------	---

Descripció general	Participació i elaboració de les activitats i tasques proposades a l'aula. Algunes de les activitats són en grup i altres individuals, tanmateix l'avaluació és sempre individual.
Material de suport	Enunciats de les activitats. Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar les tasques requerides. 20% de la nota final.
Objectius específics	<p>En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:</p> <p>RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.</p> <p>RA2 Gestionar un arxiu radiofònic.</p> <p>RA3 Utilitzar la veu, el silenci, els efectes sonors i la música en un espai radiofònic.</p> <p>RA4 Emprar els components físics per a poder fer i emetre ràdio.</p> <p>RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic.</p> <p>RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.</p> <p>RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.</p> <p>RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives.</p> <p>RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic.</p> <p>RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.</p> <p>RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic.</p> <p>RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic.</p> <p>Competències:</p> <p>E15, E17, E18, G4 i T2</p>

Sistema d'avaluació

La base de l'avaluació de Pràctiques Radiofòniques és el disseny, producció i emissió en grup d'un programa de ràdio en una emissora real (30%). Per preparar i millorar aquesta emissió es fa una anàlisi individual sobre l'estratègia emprada (10%) i una anàlisi crítica individual sobre les produccions dels altres grups (20%). Es realitzen activitats a l'aula per anar orientant la producció (20%) i, finalment, es realitza una prova individual per la valoració dels continguts tractats i els aprenentatges obtinguts (20%).

Resumidament i detallada:

30% Realització d'un programa radiofònic en grup

10% Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica

20% Prova sobre els continguts

20% Presentació d'una anàlisi crítica individual

20% Activitats a l'aula

RECUPERACIÓ

Segons la normativa vigent tan sols podran acollir-se a la recuperació aquells estudiants que no hagin arribat al 5 en la nota mitjana final de l'assignatura o que no hagin aconseguit aprovar una de les dues parts, teoria o pràctica. La recuperació serà únicament d'aquelles parts no aprovades.

Per a recuperar la part de teoria es realitzarà un examen escrit.

Per a recuperar la pràctica es realitzarà un examen oral on es plantejaran casos pràctics i es poden sol·licitar exercicis de locució i realització radiofònica.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- BALSEBRE, Armand. El lenguaje radiofónico. 4a. Ed. Madrid: Editorial Cátedra, 2004 (Signo e imagen, 35).
- CUNÍ, Josep. La ràdio que triomfa. L'abecedari d'això que en diem magazín. Barcelona: Pòrtic, 1999 (Eines de periodista, 4).
- LÓPEZ, Nereida i PEÑAFIEL, Carmen. La tecnología en radio. Principios básicos, desarrollo y revolución digital. Bilbao: Universidad del País Vasco, 2000.
- MARTÍ, Josep M. De la idea a l'antena. Tècniques de programació radiofònica. Barcelona: Pòrtic, 2000 (Eines de periodista, 5).
- RODERO, Emma. Producción radiofónica. Madrid: Ediciones Cátedra, 2005 (Signo e imagen, 85).
- TORRAS, Daniel. La ràdio. Mitjà, recursos i gèneres. Barcelona: Editorial UOC, 2018.

Complementaris

Bibliografies

- BALSEBRE, Armand. Historia de la radio en España. Madrid: Cátedra, 2001 (Signo e imagen, 66).
- BLANCH, Margarida i LÁZARO, Patricia. Aula de locución. Madrid: Cátedra, 2010 (Signo e imagen, 128).
- CEBRIÁN, Mariano. Modelos de radio, desarrollos e innovaciones: del diálogo y participación a la interactividad. Madrid: Fragua, 2007 (Fragua Comunicación, 46).
- FRANQUET, Rosa. Història de la ràdio a Catalunya al segle XX: de la ràdio de galena a la ràdio digital. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Direcció General de Radiodifusió i Televisió, 2001 (Textos i documents, 19).
- KEITH, Michael C. Técnicas de producción de radio. Madrid: Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 1992.
- LARRAÑAGA, José. Redacción y locución de la información audiovisual: escribir noticias para la radio y la televisión. Bilbao: Universidad del País Vasco, 2006.
- MARTÍN, Isidoro. El guión radiofónico. Barcelona: Pentágono, 1961.
- ORDUNA, Guillermo. El Periodista de radio: y... ¿quién está al otro lado? Madrid: Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 2015.
- RODERO, Emma i SOENGAS, Xosé. Ficción radiofónica : cómo contar una historia en la radio. Madrid: Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 2010.
- RODERO, Emma. Creación de programas de radio. Madrid: Síntesis, 2011 (Comunicación Audiovisual, 9).
- WILLIAM, Christopher. Writing for radio. Londres: Bloomsbury Academic, 2015.